

Isto tako tuženik nema prava kad se poziva na pro-
tek roka za postavljanje zahtjeva za naknadu štete zbog mana
prodane stvari. U ovom slučaju radilo se o skrivenoj mani.
Rok za podnašanje zahtjeva za ove mane počinje teći od dana
kada je mana otkrivena. U postupku je utvrđeno da je tuno-
lovac bio upućen na mjesto ribolova 16.III, a prema zapovjed-
nikovu izvještaju slijedi da je mana otkrivena istog dana.
Od toga dana počinje teći rok za postavljanje zahtjeva za
naknadu štete, jer prije toga mana nije ni mogla biti otkri-
vena. Kupac je prodavaocu uputio protest 21.IV, dakle u za-
konskom roku, a na koji protest, kao ni na kasnija pisma,
nije dobio nikakav odgovor.

Sud napokon ne prihvaća ni treći tuženikov prigo-
vor. Odgovornost iz jednog te istog događaja prema nekim
osobama može se temeljiti na ugovornom, a prema drugim oso-
bama na vanugovornom odnosu. Prodavalac - tuženik prema bro-
dovlasniku kao svom kupcu odgovara ugovorno, a prema posadi
broda vanugovorno, jer je kriv za odnosnu manu broda.

(DMF 1968, str.662)

B.J.

Bilješka.- Čini se da se, u okviru našeg prava, ne bi moglo
zastupati stajalište na temelju kojega bi prodavalac bio ne-
posredno odgovoran posadi broda za mane koje je brod imao u
času prodaje. Ovo i pod pretpostavkom da je za odnosne mane i
kriv. Sama okolnost da je prodavalac kriv za manu broda nije
dovoljna da uspostavi neposrednu vanugovornu odgovornost iz-
među prodavaoca i brodske posade. Jedino u slučaju da je
prodavalac krivično odgovoran za odnosnu manu, temelj za
njegovu odgovornost prema posadi bio bi opravdan.

B.J.

APELACIONI SUD, Rouen

Presuda od 26.I 1963.

Assurantie Maatschappij Nieuw
Rotterdam i 18 osiguratelja c/a
Nouvelle Cie havraise péninsulaire
de navigation (NOCHAP)

Prijevoz stvari morem - Brodarova odgovornost - Protest -
Ako primalac nije na vrijeme uložio protest, mora dokazati
da je robu od brodara primio onako kako on tvrdi - Primalac
nije dokazao da je teret poprimio miris druge robe koja se
prevozila zajedno s mirisom oštećenim teretom, ako iz plana
krcanja proizlazi da je oštećeni teret bio uskladišten u

drugom skladištu, a ne u onom u kojem je bila smještena roba od koje je načelno mogao prijeći miris na oštećeni teret

Brodar je primio na prijevoz 88 vreća kajsija. U teretnici nije bila navedena nikakva opaska o slabom stanju tereta. Roba je bila prevezena iz Khorramshar u Teheranu do Hamburga. Teret je na odredištu iskrcao između 8. i 11.X 1962, a primalac je robu preuzeo 15. istog mjeseca. Primalac je dao pregledati robu 15.X i vještak je utvrdio da 16 vreća zaudara po naftalinu. Na temelju ovakvog činjeničnog stanja osiguratelj je primaocu nadoknadio štetu i zahtijeva od brodara da mu nadoknadi isplaćenu osigurninu.

Prvostepeni sud je tužbeni zahtjev odbio, a drugostepeni je tu presudu potvrdio.

Medju strankama je nesporno da se na ovaj prijevoz mora primijeniti Konvencija o teretnici od 1924. godine. Na temelju toga brodar se poziva na čl.3, par.6. navedene Konvencije, prema kojoj primalac koji nije na vrijeme uložio brodaru pismeni protest, mora dokazati da je robu primio u onom stanju i količini kako to on tvrdi. Prema tuženikovu stajalištu tužitelj u tome nije uspio.

Sud je prihvatio tužiteljevo stajalište.

Vještak koji je pregledao robu utvrdio je da 16 vreća miriši po naftalinu, ali se nije mogao odlučno izjasniti iz kojih razloga je odnosna šteta nastala. Budući da je brod zajedno sa spornim teretom prevezio 15 tona sagova i 20 tona kozje kože, vještak zaključuje da je miris na kajsije prešao iz navedenog tereta, jer da su one bile složene zajedno sa sagovima i kožom. Međutim, kaže sud, iz plana krcanja ne može se zaključiti da bi miris naftalina od sagova i kože mogao prijeći na kajsije. Dapače iz toga plana je vidljivo da kajsije nisu bile složene u istom skladištu sa sagovima i kožama. Osim toga sud smatra da je primaočev protest uložena sa zakašnjenjem od 6 dana, pa je bila tužiteljeva dužnost da dokaže da je teret bio oštećen u času kad ga je brodar iskrcao. Tužitelj, prema stajalištu suda, ne samo da to nije dokazao, već se može opravdano pretpostavljati da je miris naftalina primljen dok su se kajsije nalazile 5 dana uskladištene u lučkom skladištu.

(DMF 1968, str.664)

B.J.

Bilješka.- Iz obrazloženja gornje presude nije, na žalost, jasno u kojem svojstvu je radio lučki slagač. Da li u ime

brodara ili primaoca. Ipak iz okolnosti da sud navodi da je protest podnesen tek šesti dan nakon iskrcaja, može slijediti da je skladištar radio u ime primaoca. Ovo navodimo zbog toga da istaknemo da rok za ulaganje protesta ne počinje teći uvijek od časa iskrcaja tereta već od njegove predaje primaocu. Dosljedno tome ako je predaja uslijedila nakon iskrcaja, rok za podnošenje protesta počinje teći časom kada je teret primljen od strane primaoca. Jedino u slučaju da je slagač radio u ime primaoca, rok protesta za brodara počinje teći časom iskrcaja, a ne od momenta predaje robe primaocu. Bez obzira na to čini se da je u gornjem sporu protest predan sa zakašnjenjem, i pod uvjetom da je slagač radio u ime brodara. Miris naftalina spada u vidljive mane, pa je primalac bio dužan uložiti protest neposredno nakon preuzimanja, a on je to učinio nekoliko dana kasnije. (Za protivno stajalište prema kojemu je miris naftalina nevidljiva mana, vidi slijedeću presudu ove publikacije.)

B.J.

APELACIONI SUD, Rouen

Presuda od 26.I 1968.

Century Insurance Co c/a
Nouvelle Cie havraise
péninsulaire de navigation
(NOCHAP)

Prijevoz stvari morem - Brodarova odgovornost - Šteta na teretu - Protest - Protest u kojem je navedeno da teret ima strani miris smatra se dovoljno odredjenim - Miris naftalina na teretu nije vidljiva mana, pa i kad je taj miris veoma jakog intenziteta - Brodar nije dokazao da teret nije primio miris naftalina od drugog tereta koji je bio složen na brodu, ako utvrdi da mirisom oštećeni teret nije bio u neposrednom dodiru s teretom iz kojega je miris proizlazio - Brodar nema prava prigovarati primaočevom protestu iz razloga što primalac nije prirodu štete dao ustanoviti laboratorijskim putem - Ovo ispitivanje mora provesti sam brodar - U slučaju zakašnjelog protesta primalac mora dokazati da je šteta na teretu postojala u vrijeme preuzimanja robe od brodara - Ne smatra se da je primalac ovo dokazao, premda je utvrđeno da su druge partije iste robe bile oštećene jednakim mirisom, ako ne dokaže da je njegova roba bila u neposrednom dodiru s robom koja je izvor mirisa od kojega je njegova roba oštećena

O istom prijevozu kao i o onom na koji se odnosi presuda navedena na str.46. ove publikacije spor se vodi s drugim osigurateljem kao tužiteljem, a zbog drugih partija